

A Fővárosi Ítéltábla az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna LLP (fél címe 2, ügyintéző: Dr. Ormai Gabriella ügyvéd) által képviselt felperes neve(....) felperesnek a Pintz & Társai Szabadalmi, Védjegy és Jogi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: Pintz György szabadalmi ügyvivő) által képviselt I.rendű alperes neve (.....) I. rendű és a Dr. Mátyás Klára Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: Dr. Mátyás Klára ügyvéd) által képviselt II.rendű alperes neve (....) II. rendű alperesek ellen szabadalombitorklás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. március 12. napján kelt, 3.P...../2010/57. sorszámú ítélete ellen a II. rendű alperes 58. és az I. rendű alperes 60. sorszám alatt előterjesztett fellebbezéseiről folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű alperesre vonatkozó részében részben megváltoztatja, a termékeknek a II. rendű alperes költségén történő megsemmisítését rendeli el, továbbá a II. rendű alperest 300 000 (Háromszázezer) forint + áfa elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezi, ezt meghaladóan a szabadalombitorklást megállapító, az abbahagyásra és eltírtásra kötelező, adatszolgáltatást és a termékek lefoglaltását elrendelő részében helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50 000 (Ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az I. rendű alperes tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a másodlagos kereseti kérelem körében a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Az I. rendű alperest érintő kereset vonatkozásában a felperes másodfokú perköltségét 50000 (Ötvenezer) forint + áfában, míg az I. rendű alperesét 98 000 (Kilencvennyolcezer) forintban állapítja meg, amelyből 50 000 (Ötvenezer) forintot áfa is terhel.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, miszerint 44 hordó 3-[(2-klór-5-tiazolil)-metil]-4-(N-nitro-imino)-5-metil-4H-1,3,5-oxadiazin („Thiamethoxam”) növényvédő szer hatóanyag tekintetében azzal, hogy azt az I. rendű alperes megvette és az országba behozatta, a II. rendű alperes behozta és raktáron tartotta, 2010. március

12. napjától bitorolja a felpereslajstromszámú „Oxadiazinszármazékok, intermedierek, eljárás előállításukra és alkalmazásukra rovarok irtására, valamint hatóanyagként oxadiazinszármazékot tartalmazó inszekticid készítmény” című szabadalmát. Az alpereseket a szabadalombitorlás abbahagyására kötelezte, eltiltotta a további jogsértéstől, adatszolgáltatást írt elő, elrendelte a bitorló termékek lefoglalását, az alperesek egyetemleges költségén történő megsemmisítését. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 600 000 forint + áfa perköltség felperesnek való megfizetésére és rendelkezett arról, hogy a felperes 846 000 forint illeték visszaigénylésére jogosult.

Az elsőfokú bíróság az ítélet tényállásában megállapította, hogy a felperes a jogosultja alajstromszámú, 21. óta oltalom alatt álló „Oxadiazinszármazékok, intermedierek, eljárás előállításukra és alkalmazásukra rovarok irtására, valamint hatóanyagként oxadiazinszármazékot tartalmazó inszekticid készítmény” című szabadalomnak, ami hét találmányt von oltalom alá és ismertette annak 1., 10., 11., 13., 14., 16. és 17. számú igénypontjait. Rögzítette, hogy a Svájcban bejegyzett felperes a szabadalom oltalmi körébe eső „Thiamethoxam”, (a továbbiakban: TMX) hatóanyagot Indiában, Németországban és Ausztriában gyártja, illetve gyártatja, de Magyarországra csak az abból Svájcban előállított növényvédő szer végterméket szállítja.

Az I. rendű alperest a felperes magyarországi leányvállalata 2004-ben felhívta, hogy hagyjon fel a honlapján a TMX forgalmazásával és hirdetésével, majd 2010. március elején a felperes arról szerzett tudomást, hogy Kínából vízi úton 44 hordó, bruttó 1206, nettó 1100 kg, megközelítőleg 227 931 600 forint értékű TMX vegyi anyag érkezett a hamburgi kikötőbe. A fuvarlevél szerint a szállítmány címzettje a hong-kongi illetőségű **P&B I. Ltd.**, átvévője a **B.S. GmbH**. A német vámhatóság észlelte, hogy a hordókban a címkén feltüntetett „Imidacloprid” helyett TMX található. Ezután a vegyi anyagot tartalmazó hordók közötti fuvarozással jutottak Magyarországra, ahol 2010. március 12-én betárolásra kerültek a **H-C Szövetkezet** által működtetett ceglédi közvámraktárba, ahol az árut a vámhatóság közvetlen vámfelügyelet alá vette, illetve felfüggesztette annak kiadását, és erről értesítette a szabadalmast. A felperes a Tanács 1383/2003/EK rendelete szerint kérelmet terjesztett elő vámhatósági intézkedés iránt, ennek folytán a vámhatóság elrendelte a szellemi jogok megsértése esetén a vámhatósági eljárásban alkalmazandó intézkedéseket.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a sérelmezett árunak az országba való behozatalával, raktáron tartásával és használatával az alperesek bitorolják a perbeli szabadalmát, valamint igényt formált a megjelölt jogkövetkezményekre. Utóbb a károsodás veszélyére hivatkozva másodlagosan azt kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alpereseket attól, hogy a szállítmányt Ukrajna területére szállítsák és 227 931 600 forint biztosíték adását is kérte. Ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is előterjesztett, keresetlevelében az I. rendű alperes, majd a kereset kiterjesztését követően a II. rendű alperes tekintetében.

Az alperesek az ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló kérelem, illetve a kereset elutasítását indítványozták.

Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az áru Magyarországra behozatala és raktározása nem köthető a személyéhez, továbbá részéről a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 19. §-ában taxatív felsorolt cselekmények egyike sem valósult meg, az előkészületi jellegű cselekmények pedig nem minősíthetők bitorlónak.

A II. rendű alperes - akit kezdetben ügygondnok képviselt, aki később ügyvédi megbízást kapott - védekezett azzal, hogy a termékkel való kísérleti célú cselekmények okán az Szt. 19. § (6) bekezdése szerint jogsértést nem követett el, továbbá azért sem, mert a perbeli áru a Közösségi Vámkódex (450/2008/EK rendelet) értelmében nem minősül közösségi vámárúnak, a vámraktárból Ukrajnába akarta továbbszállítani. Vitatta az esetleges szabadalombitorló tevékenységek célzatosságát is.

A másodlagos kereset tekintetében a joghatóság hiányát állították.

Az elsőfokú bíróság 3.P..../2010/14. szám alatti végzésével az I. rendű alperessel szembeni ideiglenes intézkedésre irányuló kérelmet elutasította, mert bár megállapította, hogy a kereskedelmi számlák kifizetője az I. rendű alperes volt, azt nem találta valószínűsítettnek, hogy ő hozta volna be az árut az országba. A II. rendű alperes tekintetében azonban a 30. sorszámú végzésével ideiglenes intézkedéssel elrendelte a vámhatósági eljárásban közvetlen vámfelügyelet alá vett szállítmányának a lefoglalását és költségére a felperes raktárába szállítását további vámfelügyelet és vámellenőrzés tartása mellett.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján hozott ítéletében az elsődleges kereseti kérelmet mindkét alperes tekintetében alaposnak találta az Szt. 19. § (1), (2) bekezdés a) pontjára, (6) bekezdés b) pontjára, a 21. § (5) bekezdésére, a 35. § (1) bekezdésére, a 24. § (1)-(2) bekezdéseire, a Közösségi Vámkódex 4., 153. és 155. cikkeire, a 2003. évi CXXVI. törvény 1. § (3) bekezdés 6. a) pontjára és a 2454/93/EGK rendelet 525. cikkére hivatkozva.

Utalva a Németországban analizált mintára, az Szt. 24. § -ának (1) és (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az országba TXM hatóanyag került behozatalra, ami a perbeli szabadalom 1. főigénypontjának oltalmi körébe esik. Ezt követően vizsgálta, hogy az I. és a II. rendű alperes végzett-e olyan hasznosítási cselekményt, ami az Szt. 19. § (2) bekezdés a) pontjában felsoroltak közé tartozik.

A csatolt dokumentumokat [H-C nyilatkozat (13/4.), JSA..... jelű számla (13/4/1.)] értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a 44 hordó TMX-et az I. rendű alperes rendelte és vette meg, illetve hozatta be az országba és ezzel az áru tulajdonosává vált.

Emellett a 13/4/2. számú megbízási szerződés, a 13/4/10. számú betárolási adatfelvételi lap, a 13/4. jelű iratcsomagban található számlák, a 13/14/13. jelű kirakodási engedély, a 13/14/14. jelű árutovábbítási eljárás kísérő okmány, a

13/14/15. jelzésű adatbázisból nyert információk, az 1/F/6. számú fuvarlevél, az 1/F/15. szám alatti internetes hirdetés, a 13. és 52. számú iratcsomagban elfekvő, vámhatóság által rendelkezésre bocsátott okiratok alapján megállapíthatónak találta, hogy a szállítmány kétségtelenül kapcsolatba hozható a II. rendű alperessel. A vizsgált dokumentumokból kitűnik, hogy Kínából többféle hatóanyagot importáltak, melyek vevője a II. rendű alperes neve volt, különböző (magyar vagy hong-kong-i) címek feltüntetése mellett. A vámhatóság előtt pedig a II. rendű alperes járt el a nem közösségi áru kiadása érdekében, illetve ő fellebbezett a határozatok ellen.

Az I. rendű alperesnek azzal az érvelésével szemben, hogy a sérelmezett áru nem hozzá köthető, illetve nincs kapcsolata a II. rendű alperessel, azt pusztán a név és a tevékenységi kör azonossága nem alapozza meg, az elsőfokú bíróság az F/26. és A/3. szám alatt csatolt meghatalmazásokból megállapította, hogy a II. rendű alperes neve különböző címeken - Budapest, Belize City és W.... - szerepel, továbbá, hogy az alperesi cégeknek azonosan K.K. az ügyvezetője és ezek a körülmények megalapozhatják az alperesek közötti kapcsolatot.

Az alperesi védekezésben felhozott kísérleti célú felhasználást, figyelemmel a behozott áru mennyiségére, nem találta életszerűnek, továbbá rámutatott, hogy ezt a II. rendű alperes semmivel nem is valószínűsítette. Megjegyezte, hogy mivel a II. rendű alperes maga hivatkozott rá, hogy Magyarországon nem végez operatív tevékenységet, ezért kísérleti célú cselekményt kizárólag az I. rendű alperes tudott volna végezni, ami egyébként beleillik a profiljába, hiszen kísérleti tevékenységgel foglalkozik, és e körben kapcsolatban áll a Műszaki Egyetemmel is.

Nem fogadta el a tranzitáruval kapcsolatos alperesi védekezést, mivel Ukrajna, mint célország egyetlen vámhatósági iraton sem szerepelt, hanem azokon Hamburg, illetve Magyarország került feltüntetésre, vagy a végső úti cél rovata üres maradt. Ugyanakkor az igazolást nyert, hogy a szállítás Hamburgból Magyarországra magyar rendszámú és honosságú szállítóeszközzel történt. Ekként az ítélet szerint nem vezetett eredményre az alperesek Szt. 21. § (5) bekezdésében nevesített oltalmi korlátra vonatkozó védekezése sem.

Az ítélet indokolása részletesen ismertette a tanúként meghallgatott H.M., a közvámraktárt működtető szövetkezet elnökének vallomását is, de azt hiteltelennek találta. Ezt azzal indokolta, hogy egyrészt a raktározás és a forgalmazás tekintetében ellentmondó nyilatkozatokat tett, másrészt az általa képviselt H-C Szövetkezet rendszeres üzleti kapcsolatban áll a II. rendű alperessel. Utalva a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól telefonos megkeresésre kapott felvilágosításra, tisztázta a tanú által megnevezett „A” típusú közvámraktár fogalmát és kitérve a Vámkódex 159. cikkére rámutatott, miszerint a vámraktározási eljárás alá vont áruk vámjogi sorsa bármikor megváltozhat. A nem közösségi áruk közvámraktározási eljárása tehát nem jelenti azt, hogy ezek az áruk nem kerülhetnek szabad forgalomba, az ilyen árunak „A” típusú közvámraktárban való elhelyezése nem bizonyítja, hogy tranzitáruról van szó. Adott esetben a vámhatósági eljárásban nem került bizonyításra, hogy a sérelmezett nem közösségi árut azért helyezték el „A”

típusú köztárhelyben, mert az tranzitáru és Ukrajnába akarták továbbszállítani.

Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a peradatok arra utalnak, hogy az I. rendű alperes megvásárolta, kifizette az árut, annak szállítására a megbízást a II. rendű alperes adta a B.S. GmbH-nak és ő állt szerződéses kapcsolatban a betárolást végző szövetkezettel is. A célzatosságot is megállapíthatónak látta, mert az áru mennyiségéből kiindulva azt a következtetést vonta le, hogy az állított kísérleti céllal szemben azt az ország területén fel is akarták használni, amihez az I. rendű alperes rendelkezett megfelelő üzemi kapacitással is. Irrelevánsnak értékelte a II. rendű alperesnek a növényvédő szerek hosszadalmas nyilvántartásba vételével kapcsolatos hivatkozását is, mert ez a tény nem zárja ki a TMX belföldi felhasználási céllal való behozatalát. A felhívott európai bírósági ítéleteket pedig a jelen ügyben nem tartotta irányadónak.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, miszerint az I. rendű alperes azzal, hogy a perbeli terméket megvette és az országba behozatta, a II. rendű alperes pedig azzal, hogy az országba behozta és itt raktáron tartotta 2010. március 12. napjától szabadalomtörvényt valószínűsít meg. Minthogy a jogsértés a szabadalomtörvény körében kimondásra került, így a Ptk. 341. §-ára alapított másodlagos keresetet nem bírálta el és ebben a körben a vitatott joghatóság kérdésében sem foglalt állást.

Az ítélettel szemben mindkét alperes fellebbezéssel élt.

Az I. rendű alperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet megváltoztatására és a vele szembeni szabadalomtörvényi kereset részítélettel történő elutasítására, továbbá a másodlagos kereseti kérelem tekintetében a per vele szembeni megszüntetésére irányult. Másodlagosan a döntés megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte, harmadlagosan a határozat hatályon kívül helyezését indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság több eljárási szabályt is megsértett, így kérelem nélkül, hivatalból eljárva folytatott bizonyítást a vámhatóság telefonos megkeresésével, de hibának tekintette a hirdetményi idézést és az ügygondnok kirendelését a II. rendű alperes képviselőjére. Nem tett eleget a bizonyításra szoruló tényekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének sem és olyan bizonyítékokra alapozta a döntését, amelyet nem ismertett, mint a 13. és 52. számú vámhatósági iratcsomag, de ilyen a telefonos megkeresés is.

A döntést megalapozatlannak is találta. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte azokat a bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy a perbeli termék nem az I. rendű alperesnek betudható módon került az országba. Kiemelte, hogy számos hasonló nevű cég van a világban, de ezek mind önálló jogi személyek, és a felelősség szempontjából nem lehet őket összesíteni vagy egyetemlegességüket megállapítani.

Iratellenesnek tartotta az elsőfokú ítéletnek a tevékenységével kapcsolatosan tett megállapításait. Így bizonyítatlannak találta, hogy a JSA..... számú számla, ami

egyébként is legfeljebb csak a Hamburgba történt szállításig teremthetne vele kapcsolatot, a részéről kiegyenlítésre került. Azt sem igazolta a felperes, hogy a „peterschem.com” alatt elérhető website az I. rendű alperes honlapja.

A megállapított „megvette” és „behozatta” magatartások kapcsán kifejtette, hogy ezek nem tartoznak az Szt. 19. §-ában taxatív felsorolt hasznosítási cselekmények sorába, mint ahogy ezt az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elbíráló korábbi végzésében már az elsőfokú bíróság is kimondta. Ezek a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV...../2007/5. számú ügyben kifejtett iránymutatása szerint csupán előkészületi cselekmények, amelyek nem minősülnek bitorlásnak.

Tévesnek tartotta, hogy az eljáró bíróság a felhívott európai bírósági ítéleteket nem alkalmazta, holott azok mindegyike releváns az Szt. 19. §-a körében. Hivatkozott rá, hogy az irányadó közösségi szabályozás szerint a perbeli közvámraktárban lévő nem közösségi áru vámjogi szempontból tulajdonképpen nincs is Magyarországon. Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a vámszabad területek szabályozására hivatkozott a perbeli áru kapcsán, mert a vámszabad terület és a vámraktár két különböző intézmény. Nyomatékosan utalt az áruk szabad mozgásának uniós alapelveire is. Sérelmezte, hogy a behozatal és a raktáron tartás célzata tekintetében az ítélet elméleti lehetőségeken alapul, ami nem egyeztethető össze a bizonyítási teher szabályaival, ennek kapcsán kitért a Philips/Nokia ügyek indokolására.

Kifogásolta továbbá, hogy az eljáró bíróság indokolás nélkül, illetve tévesen mellőzte azokat a bizonyítékokat - II. rendű alperes nyilatkozata, írásbeli beadványa, a külső árutovábbítási eljárást igazoló vámiratok és H.M. tanúvallomása - amelyek alátámasztják, hogy a rakomány célállomása Ukrajna lett volna.

Ezeket túl az ítélet adatszolgáltatásra vonatkozó rendelkezését pontatlannak, határozatlannak tartotta, aminek végrehajthatósága problematikus és felveti az üzleti titok sérelmének a kérdését is, forgalmazás, terjesztés pedig nem került bizonyításra.

A másodlagos kereseti kérelem tekintetében fenntartotta, hogy hiányzik a magyar bíróságok joghatósága, ezért ebben a körben a per megszüntetésének van helye.

Végül kérte felülvizsgálni az ügygondnoki minőségből történő felmentést elutasító végzést, illetve jelezte, hogy nem történt rendelkezés az ügygondnoki díj megtérítéséről, miáltal a határozat kiegészítésének lehet helye. A másodfokú tárgyaláson megfontolásra ajánlotta, hogy a fellebbviteli bíróság előzetes döntéshozatal érdekében keresse meg az Európai Bíróságot, mert szabadalmi ügyben a Vámkódex alkalmazásának kérdésében még nem született döntés.

A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet és ehhez kapcsolódóan az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés hatályon kívül helyezését, az új eljárásra az elsőfokú bíróság részrehajlására tekintettel más összetételű bíróság kijelölését indítványozta, másodlagosan a döntés megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan eljárásjogi szabálysértéseket követett

el, ami az ítélet hatályon kívül helyezését teszi szükségessé. Hangsúlyozta, hogy az Szt. 19. § (2) bekezdésének a) pontja alapján bitorlás csak abban az esetben állapítható meg, ha a behozatal vagy a raktáron tartás célzott magatartásokkal történik, ilyen célzat azonban a perben semmivel nem nyert bizonyítást, így azt indokolási kötelezettségét megszegve, jogellenesen állapította meg az eljárás bíróság. Kitért rá, hogy felperesi kérelem hiányában jogszabálysértő volt a hirdetményi kézbesítést elrendelő és az ügygondnokot kirendelő végzés, ezért kérte azok felülbírálatát. Utalt rá, hogy már ügygondnokként is érvelésének lényege a célzatosság, illetve bizonyítatlanságának a kérdése volt. E körben az elsőfokú bíróság félreértelmezte a tranzitárura vonatkozó védekezését, és helytelenül alkalmazta az eljárásjog és az anyagi jog szabályait.

Kifejtette, hogy a felperes köteles azt bizonyítani, hogy a célország Magyarország volt, ez szükséges ugyanis az Szt. 19. §-ának alkalmazásához. A Vámkódex értelmezése tekintetében hivatkozott a Philips/Nokia ügyek, illetve az első fokon már felhívott európai döntések indoklására, kitért a tranzitáru jellemzőire. Tényként adta elő, hogy a sérelmezett szállítmány nem sorolható a közösségi áru kategóriájába, az általa kiadni kért perbeli termék tranzitáru volt, ezért úgy kell tekinteni, hogy nincs az ország területén. Helytelennek tartotta azon ítéleti következtetést is, miszerint az a körülmény, hogy az adatlapon nincs kitöltve a rendeletelési ország rovata vagy abban a HU jelzés van feltüntetve, igazolja, hogy a cél állomás Magyarország lett volna. Tévesen azonosította az eljárás bíróság a vámszabadterületet a vámraktárakkal.

További érvelése szerint az eljárás lényeges szabályai sérültek azáltal, hogy az elsőfokú bíróság hivatalbóli bizonyítást folytatott, lényegében a vámhatóság telefonos jogértelmezése alakította a véleményét. Minthogy erről a II. rendű alperes a határozatból szerzett tudomást, így lehetősége sem volt arra, hogy kiegészítő kérdéseket intézzен a hatósághoz, vagy bizonyítási indítványt tegyen. Ugyanígy járt el a bíróság a vámhatóságtól érkezett iratcsomagok tekintetében. Sérelmezte a tanúvallomás kirekesztését is, mivel nem a tanú, hanem a vallomásának a hitelessége a kérdés. Mindemellett a hiteltelenség vonatkozásában indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Megjegyezte, hogy egy hosszú távú üzleti kapcsolat esetén nem feltétlenül van elfogultság a tanú oldalán, ezért az üzleti partner vallomásának indokolatlan kirekesztése mindenképpen súlyos eljárási szabálysértés.

Az adatszolgáltatásra kötelezés tekintetében álláspontja megegyezett a pertársa fellebbezésében foglaltakkal. Végül jelezte, hogy az eljárásba vámjogi szakértőt kíván bevonni, az elkészült szakvéleményét haladéktalanul benyújtja, erre azonban nem került sor.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, mert az elsőfokú bíróság eljárási hiba nélkül, helyes logika mentén haladva hozta meg a döntését. Az alperesi beadványok szerkezetét követve, korábbi jogi álláspontjának fenntartása és részbeni megismétlése mellett részletesen nyilatkozott a fellebbezési érvekre. Rámutatott, hogy noha az alperesek a szállítmányt tranzitárúnak minősítik, cáfolják, hogy az Szt. 21. §-ának (5)

bekezdésében foglalt mentesülési okra hivatkoznának, aminek az a nyilvánvaló oka, hogy felismerték a felhívott törvényhely esetén a tényállási elemek bizonyítása rájuk esne.

Az I. rendű alperes fellebbezése részben alapos, a II. rendű alperes fellebbezése nem megalapozott.

A felperes keresetében szabadalombitorlást sérelmezett, amit az Szt. 35. §-ának (1) bekezdése szerint az valósít meg, aki a szabadalmi oltalom alatt álló találmányt jogosulatlanul hasznosítja. A lehetséges használati formákat a 19. § határozza meg, ennek jelen ügyben releváns (2) bekezdés a) pontja értelmében a kizárólagos hasznosítási jog alapján a szabadalmas bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül előállítja, használja, forgalomba hozza, illetve forgalomba hozatalra ajánlja a találmány tárgyát képező terméket, vagy e terméket ilyen célból raktáron tartja vagy az országba behozza.

E szabályokra tekintettel a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a szabadalom oltalom alatt áll, annak ő a jogosultja, és az alperesek az oltalom alatt álló találmány tekintetében valamely, az Szt. 19. §-ában taxatív felsorolt hasznosítási cselekményt valósítottak meg az engedélye nélkül. Ezzel szemben az alperesek a hasznosítási cselekmény hiányával vagy annak jogszerűségével menthették ki magukat a bitorlás alól, ez utóbbi kapcsán többek között az Szt. 19. § (6) bekezdés b) pontjára, illetve a 21. § (5) bekezdésére hivatkozva.

A fellebbezési szakban már nem volt vitás, hogy a Kínából indult és a hamburgi kikötőben kirakott szállítmány a hordók téves felcímkézése ellenére ténylegesen a fuvarlevélen feltüntetettel egyezően TMX hatóanyagot tartalmazott, ami a szabadalom oltalmi körébe esik és ennek magyarországi behozatalához a felperestől, az oltalom jogosultjától nem kértek engedélyt. Kérdéses az volt, hogy az alperesek milyen hasznosítási magatartást valósítottak meg, illetve miként működtek közre a TMX Magyarországra szállításában, mert az oltalom területi jellege folytán felperes nemzeti oltalma kizárólag az országhatáron belül biztosít védelmet a jogosulatlan hasznosítással szemben.

E tekintetben a fellebbviteli bíróság az elsőfokú döntéstől részben eltérő álláspontra helyezkedett. Az I. rendű alperes esetében nem látta bizonyítottnak, hogy közrehatott a szállítmánynak az országba való behozatalában, továbbá helyesnek találta a fellebbezés arra való hivatkozását, hogy az ítéletben megállapított cselekvési formák, így a megvásárlás és a behozatás nem tartoznak a törvényi tényállásban felsorolt hasznosítási magatartások közé. Az elsőként megfogalmazott, „megvette” magatartás tekintetében az ideiglenes intézkedés kapcsán hozott 14. számú végzésben foglaltakat osztotta a másodfokú bíróság, amiben elutasító döntését az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy egy számla kifizetése egyrészt nem bizonyítja, hogy az áru az I. rendű alperes nevére érkezett volna, másrészt nem tartozik az Szt. 19. § (2) bekezdésének a) pontjában nevesített hasznosítási cselekmények körébe. Utóbbi megítélés alá vonható a „behozatás” is,

mert az elkövetési magatartások között ezt sem sorolja fel a felhívott törvényhely, az országba való behozatal adott személy saját magatartását jelenti. Helyesen hivatkozott a fellebbezés arra, hogy a gazdasági tevékenység végzésére vonatkozó előkészületi cselekmények a jogszabály rendelkezésének hiányában bitorlást nem valósítanak meg. Mindezekon túl az I. rendű alperes legfeljebb Hamburgig hozható kapcsolatba a szállítmánnyal, mert a Magyarországra szállítással összefüggésben valamennyi fellelt iraton a II. rendű alperes van feltüntetve. Nem került bizonyításra tehát, hogy az I. rendű alperes az Szt. 19. § (2) bekezdés a) pontjában taxatív felsorolt hasznosítási cselekmények valamelyikét megvalósította.

Mindezek alapján az ítéltábla az I. rendű alperes részéről a szabadalombitorlást nem látta megállapíthatónak. Ezzel azonban vele szemben feléledt a Ptk. 341. §-ának (1) bekezdésére alapított eshetőleges kereseti kérelem, amit a felperes a károsodás veszélyében jelölt meg és a másodfokú tárgyaláson tanácselnöki kérdésre az I. rendű alperes vonatkozásában kifejezetten megerősített. Mivel ezt az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - nem bírálta el, ezért ebben a részben az I. rendű alperes tekintetében az ítélet hatályon kívül helyezésére kellett sor kerüljön.

A II. rendű alperes vonatkozásában a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú ítéleti döntéssel és annak indokaival, ezért a II. rendű alperes tekintetében a Pp. 213. § (2) bekezdésének alkalmazásával részítélettel bírálta felül és azt, az egyetemleges marasztalás kivételével, helyesnek találta.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, megfelelően igazolta, hogy érvényes szabadalmi oltalmi körébe eső TMX vegyi anyag került behozatalra és raktározásra Magyarországon az engedélye nélkül. A ceglédi közvámraktárba beraktározott szállítmány II. rendű alperessel való kapcsolatát egyértelműen bizonyítják a 13/4/2. számú megbízási szerződés, a 13/4/10. számú betárolási adatfelvételi lap, a 13/4. jelű iratcsomagban található több számla, a 13/14/13. jelű kirakodási engedély, a 13/14/14. jelű árutovábbítási eljárás kísérő okmány, a 13/14/15. jelzésű adatbázisból nyert információk, az 1/F/6. számú fuvarlevél, az 1/F/15. szám alatti internetes hirdetés, a 13. és 52. számú iratcsomagban elfekvő iratok. Mindezt különösen megerősíti az a tény, hogy a szállítmánnyal kapcsolatos vámhatósági eljárásban kezdettől fogva a II. rendű alperes vesz részt, ő kérte - egyébként meg nem jelölt céllal - az áru kiadását és a határozatokkal szemben is ő élt jogorvoslattal. Az okiratokkal kellően bizonyított tényekkel szemben a II. rendű alperes nem bizonyította, hogy a szállítmány nem hozható vele összefüggésbe.

Nem tudta kimenteni magát a jogsértés alól a II. rendű alperes egyéb módon sem. Az elsőfokú eljárásban kifejtett azon érveit, hogy a termék kísérletezés célját szolgálta, amely az Szt. 19. § (6) bekezdés b) pontja szerint mentesítené a szabadalom bitorlás alól, a fellebbezésében már nem ismételte meg. Erre a védekezésére az elsőfokú ítélet mindenben megfelelő választ adott, ezért a másodfokú bíróság csupán utal az elsőfokú bíróság helyes megállapításaira az

indokolás szükségtelen megismétlése nélkül, azzal, hogy az abban foglaltakkal mindenben egyetértett.

A II. rendű alperes a kimentés körében arra is hivatkozott, hogy az árut Ukrajnába kívánta továbbszállítani, vagyis tranzitáruról van szó, amit úgy kell tekinteni, mintha nem is lenne magyar területen. Ezt az álláspontot fejtette ki hangsúlyosan a fellebbezésében is a közösségi vámszabályokkal érvelve. A felperes a per során nem vitatta, hogy a tranzitárú tekintetében nem érvényesül a szabadalmi oltalom hatálya, de álláspontja szerint ez a védekezés az Szt. 21. §-ának (5) bekezdésében megfogalmazott kimentésnek felel meg, ami az adott esetben nem alkalmazható, mivel a perbeli áruk tekintetében nem állapítható meg, hogy csak átmenőben vannak az ország területén, vagy olyan külföldi eredetű áruk, amelyek belföldön nem kerülnek forgalomba.

A másodfokú bíróság egyetértett a felperes és az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a II. rendű alperes nem bizonyította a perbeli szállítmány tranzitáru jellegét. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy magyar területen túlmutató dokumentum nem került elő, mert az okiratokon vagy Hamburg és Magyarország volt olvasható, vagy a rendeltetési hely megjelölésére szóló rovat egyszerűen üresen maradt. Önmagában az az egyébként I. rendű alperes által felhívott körülmény, hogy a felperes részéről F/24. jelzés alatt csatolt, alperesek által fel nem tárt személy rendelkezése alatt álló, „p.....com” domain név alatt elérhető, titkosított honlap kinyomtatott oldalán látható, hogy a II. rendű alperes többek között Ukrajna irányába is végez szállítmányozási tevékenységet, nem elegendő a perbeli szállítmány tranzit jellegének a bizonyítására. Az elsőfokú bíróság megkísérelte meghallgatni a II. rendű alperes képviselőjét, aki azonban a tárgyaláson szabályszerű idézése ellenére nem jelent meg. A betárolást végző szövetkezet elnöke, H.M. tanú sem tudta a továbbszállítási szándékot megerősíteni, mert vallomása szerint az érintett rakomány vonatkozásában kirakodásra vonatkozó utasítás nem történt, az csak befelé jött, egyébként pedig csak a II. rendű alperessel kialakult gyakorlatról adott számot. A II. rendű alperes vámhatóság előtt előterjesztett árukiadási kérelme is abba az irányba hat, hogy a szállítmány nem tekinthető tranzitnak. Mindezt értékelve a II. rendű alperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az árut továbbszállítás során, csak egy közbülső állomáshelyként tároltatta be magyar területen, tehát eredménytelenül védekezett az áru tranzit jellegével.

Vizsgálta a másodfokú bíróság a fellebbezésben felhozottak alapján a hasznosítási célzat kérdését, mert az Szt. 19. § (2) bekezdés a) pontjának törvényi tényállása a raktáron tartást vagy a behozatalt akkor tiltja, ha a terméket előállításra, használatra, forgalomba hozatalra, illetve forgalomba hozatalra ajánlásra szánják. Mérlegelte ennek során, hogy a II. rendű alperes a vámeljáráásban a lefoglalt termékek kiadását kezdeményezte, jöllehet még ekkor sem jelentette be egyértelműen a szállítmány rendeltetési helyét. Értékelte továbbá önellentmondó védekezését is, amikor egyszer kísérleti célzatra, másszor Ukrajnába szánt tranzitárura hivatkozott. Emellett egyetértett az elsőfokú bíróságnak a vámszabályok

alapján levont következtetésével, miszerint a vámraktárba tárolás önmagában nem teszi kizárttá, hogy belföldi forgalomba kerüljön az áru. Mindezeket figyelembe véve a fellebbviteli bíróság a jogszabályban megkívánt célzatra következtetett és a II. rendű alperes szabadalombitorlását megállapíthatónak találta.

Az adatszolgáltatás körében is alaptalan volt a fellebbezés, annak megfogalmazásánál az elsőfokú bíróság az Szt. 35. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti törvényszöveget tette a határozat részévé, amely megfelel a szükséges és elégséges követelményének. Minthogy a jogsértést a II. rendű alperes egyedül valósította meg, szükségszerűen meg kellett változtatni az ítéletnek az egyetemlegességre vonatkozó rendelkezéseit. Ez az elsőfokú perköltséget annyiban érintette, hogy a felperes a megállapított összegnek a felére tarthat igényt a II. rendű alperestől.

A felek által hivatkozott és elemzett európai bírósági döntések közül a Philips/Nokia ügyekben írtakat - bár azok elsősorban a közösségi vámjogi rendelkezéseket értelmezik - annyiban látta irányadónak a másodfokú bíróság, hogy a jelen szabadalombitorlási ügyben is releváns körülmény volt a behozatal és raktározás célzatának értékelése során, hogy a terméket az Unióban történő forgalomba hozatalra szánták-e. Ennek mérlegelése során az ítélőtábla figyelemmel volt azokra a bizonyítási elvekre, amelyeket az Európai Bíróság kimondott az egyes szellemi tulajdonjogokat sértő áruknak a Közösségbe behozatalára, kivitelére és újrakivitelére vonatkozó intézkedések kapcsán. Ezen túl azonban az Szt. 21. §-ának (5) bekezdését tartotta szem előtt a bitorlás alóli mentesülés kapcsán, amely pontos rendelkezést tartalmaz a tranzit áru mentességére nézve, de az adott esetben a tranzit jelleg nem volt megállapítható. Ugyanezen megfontolásból nem volt helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének sem.

Alaptalanul hivatkoztak az eljárás megismétlésére okot adó lényeges eljárási szabálysértésekre a fellebbezések.

Az ismertetés nélkülinek állított iratok tekintetében megállapítható, hogy a felperes indítványára beszerzett 13. és 52. szám alatti vámhatósági iratok az alperesek részéről az eljárás során tanulmányozhatóak voltak, az első iratról a 14. számú végzésből is tudomást szereztek, az utóbbiról pedig a 2012. február 29-én tartott tárgyaláson az iratismertetés során értesültek, és az 57. számú jegyzőkönyv szerint a felek az iratismertetést követően további ismertetést nem kértek.

A vámhatósági gyakorlat kérdésében telefonon megkeresett szakhatóság vámjogi tartalmú tájékoztatását valóban hibásan nem rögzítette írásban az elsőfokú bíróság, mint ahogy tette ezt a második ideiglenes intézkedést megelőző 28. szám alatti feljegyzés esetében, és a felekkel sem ismertette. Mivel a vámhatósági tájékoztatás nem ténykörülményre, hanem jogi ismeretekre vonatkozott, annak feljegyzésként való rögzítésének és ismertetésének az elmaradásával nem az eljárás lényeges szabályai sérültek.

Nem vezetett az eljárás megismétlésére az elsőfokú bíróságnak a kérelem nélküli hirdetményi idézéssel és az ügygondnok kirendelésével kapcsolatos eljárási hibája sem, mert azt utóbb a felperes is kérte, a költségeket is viselte, és mindez

kiküszöbölést nyert azzal, hogy a II. rendű alperes a kirendelt ügygondnokot bízta meg a peres képviselettel, aki egyébként őt a vámhatóság előtt, az iratokból megismerhetően képviselte. Az ügygondok díja pedig jogerős végzéssel megállapításra került.

Azzal a fellebbezési érveléssel sem értett egyet a másodfokú bíróság, miszerint az elsőfokú eljárásból a bizonyítékok köréből H.M. tanúvallomása kirekesztésre került. Az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy miért értékelte hiteltelennek, illetve ellentmondónak a vallomását, bár kétségkívül utalt a II. rendű alperessel fennálló tartós üzleti kapcsolatára. A másodfokú bíróság ettől eltérően kitért a tanú vallomására, de az lényegében általános gyakorlatára vonatkozott, a védekezés álláspontját alátámasztani a fentebb már kifejtettek szerint nem volt alkalmas.

A 30. számú, ideiglenes intézkedést elrendelő végzés ellen külön fellebbezésnek volt helye, az elrendelt jogerős ideiglenes intézkedés utólagos felülbírálatának nincs helye, de az a II. rendű alperes tekintetében jogerős részítélettel hatályát is veszíti (Pp. 156. § (8) bekezdés).

Mivel a II. rendű alperes tekintetében érdemben bírálta el az ítélőtábla az elsőfokú határozatot, a más összetételű tanács kijelölése fel sem merülhetett.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítélőtábla a II. rendű alperest érintően a szabadalombitorklás körében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, a károsodás veszélye kapcsán pedig az I. rendű alperes tekintetében a határozatot a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte.

A másodfokú bíróság a felperes és az I. rendű alperes másodfokú perköltségét a Pp. 252. §-ának (4) bekezdése szerint csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

A folytatódó eljárásban az I. rendű alperes tekintetében a károsodás veszélye körében az elsőfokú bíróságnak tovább kell vizsgálnia, szükség esetén ki kell térnie a joghatóság kérdésére, a kereseti petitum megfogalmazása okán felmerülhet a kereset pontosítás indokoltsága, illetve a bizonyítási eljárás kiegészítése, és csak ezt követően kerülhet olyan helyzetbe, hogy megalapozott döntést hozzon.

Budapest, 2012. november 22.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül: